

SVEITARFÉLAGIÐ VOGAR

AÐALSKIPULAG 2020-2040

SKIPULAGS- OG MATSLÝSING

TILLAGA

6. DESEMBER 2019

LÝSING Á SKIPULAGSVERKEFNI

SAMKVÆMT 30. GREIN SKIPULAGSLAGA NR. 123/2010

MATSLÝSING

SAMKVÆMT LÖGUM UM UMHVERFISMAT ÁÆTLANA NR. 105/2006

Hvað er aðalskipulag og hvað er skipulags- og matslýsing?	2
1 Aðdragandi og tilgangur.....	2
2 Viðfangsefni	3
3 Áherslur við gerð aðalskipulags	4
3.1 Fyrirliggjandi stefna Aðalskipulags Sveitarfélagsins Voga 2008-2028.....	4
3.2 Helstu áherslur og viðfangsefni í endurskoðuðu aðalskipulagi.....	4
3.2.1 Íbúápróun	5
3.2.2 Flugvöllur í Hvassahrauni	6
3.2.3 Stórskipahöfn og iðnaðarsvæði við Flekkuvík.....	6
3.2.4 Landnotkun í dreifbýli	6
3.2.5 Samgöngumál.....	7
3.2.6 Fjöldi ferðamanna	7
3.2.7 Veitur og virkjanir.....	7
3.2.8 Annað	7
4 Tengsl við aðrar áætlanir	8
4.1 Landsskipulagsstefna 2015-2026.....	8
4.2 Svæðisskipulag Suðurnesja 2008-2024	8
4.3 Samgönguáætlun 2019-2033	9
4.4 Kerfisáætlun 2019-2028	9
4.5 Áætlun um vernd og orkunýtingu landsvæða	10
4.6 Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna	10
4.7 Áætlanir sveitarfélagsins og annað	10
5 Umhverfismat	11
5.1 Efnistöð, áherslur og áhrifapættir	11
5.2 Valkostir.....	11
5.1 Umhverfisþættir	11
5.2 Umhverfisviðmið	12
6 Kynning, samráð og ferli	12
6.1 Kynning og samráð	12
6.1 Skipulagsferli.....	13

Hvað er aðalskipulag og hvað er skipulags- og matslýsing?

Í aðalskipulagi setur sveitarstjórn fram stefnu sína um landnotkun, byggðamynstur, samgöngu- og þjónustukerfi í sveitarfélaginu. Markmið með gerð aðalskipulags, auk almennra markmiða skv. skipulagsreglugerð, eru:

- Að vera vettvangur stefnumótunar sveitarstjórnar í samráði við íbúa um mikilvæg viðfangsefni sem snerta þróun sveitarfélagsins.
- Að sýna með skýrum hætti hver stefna sveitarfélags er og stuðla þannig að markvissri þróun þar sem tekið er tillit til heildarhagsmuna.
- Að miðla málum milli ólíkra hagsmuna þeirra sem búa og munu búa í sveitarfélaginu.
- Að stuðla að öryggi almennings og lífsgæðum.

Skv. skipulagslögum skal við upphaf vinnu við aðalskipulag taka saman lýsingu á skipulagsverkefninu þar sem fram kemur hvaða áherslur sveitarstjórn hefur við aðalskipulagsgerðina, upplýsingar um hvernig staðið verður að endurskoðun aðalskipulags og um hvað hún snýst.

Hlutverk lýsingarinnar er veita upplýsingar um þá fyrirhugaða vinnu og gefa íbúum sveitarfélagsins og öðrum hagsmunaaðilum tækifæri til að koma á framfæri athugasemdum og ábendingum í upphafi vinnunnar. Ábendingar sem berast við lýsinguna verða nýttar til að skilgreina verkefnið frekar. Markmiðið er að með upplýsingum sem berast takist að skilgreina verkefnið á þann hátt að aðalskipulagið taki á öllum þeim helstu þáttum sem skipta máli við framtíðarþróun sveitarfélagsins Voga.

Með þessari skipulags- og matslýsingu er verkefnið því kynnt til þess að auðvelda íbúum og öðrum sem hagsmuna eiga að gæta að taka þátt í mótun endurskoðunarinnar og koma athugasemdum á framfæri. Lýsing þessi er unnin í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010 og lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006.

1 Aðdragandi og tilgangur

Gildandi Aðalskipulag Sveitarfélagsins Voga 2008-2028 var samþykkt 23. febrúar 2010, en síðan þá hafa verið gerðar tvær breytingar á gildandi aðalskipulagi auk þess sem í vinnslu er breyting vegna færlu á fyrirhuguðu vatnsbóls þéttbýlisins.

Í skipulagslögum nr. 123/2010 er m.a. fjallað um skyldu sveitarstjórnar til að taka afstöðu til þess hvort ástæða sé til að endurskoða aðalskipulag að loknum kosningum til sveitarstjórna. Skipulagsnefnd sveitarfélagsins lagði til á fundi sínum 19. júní 2018 að ráðist yrði í endurskoðun á aðalskipulagi sveitarfélagsins og staðfesti bæjarráð ákvörðun þessa á fundi sínum 27. júní 2018.

Rökin fyrir endurskoðun aðalskipulags sveitarfélagsins á þessum tíma eru m.a. eftirfarandi:

- Þar sem um áratugur er liðinn frá því aðalskipulagið öðlaðist gildi er talið rétt að fara yfir þá stefnu sem mótuð hefur verið um þróun sveitarfélagsins varðandi landnotkun, byggðapróun, byggðamynstur, samgöngu- og þjónustukerfi og umhverfismál í sveitarfélaginu.

- Landsskipulagsstefna 2015-2026 hefur nýlega öðlast gildi sem og Svæðisskipulag Suðurnesja 2008-2024 en stefnur þessar voru ekki í gildi við vinnslu gildandi aðalskipulags. Við gerð aðalskipulags ber að taka mið af stefnu svæðisskipulags og landsskipulagsstefnu.
- Frá því að gildandi aðalskipulag var staðfest hafa ný skipulagslög nr. 123/2010 verið samþykkt og gefin hefur verið út ný skipulagsreglugerð nr. 90/2013 á grunni nýju laganna. Þetta mun valda því að í endurskoðuðu aðalskipulagi verða nokkrar breytingar á efnistöfum og framsetningu frá því sem er í Aðalskipulagi Sveitarfélagsins Voga 2008-2028. Þá fellur gerð aðalskipulags undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 þar sem kveðið er á um að umhverfisáhrif aðalskipulagsins séu metin.

Skipulagsnefnd Sveitarfélagsins Voga hefur umsjón með endurskoðun aðalskipulags í umboði og undir yfirstjórn bæjarstjórnar skv. skipulagslögum. Stýrihópur vegna vinnu við endurskoðun aðalskipulags hefur verið stofnaður af sveitarfélaginu og mun vinnuhópurinn stýra vinnu við endurskoðun aðalskipulagsins.

Landslag ehf. er skipulagsráðgjafi sveitarfélagsins við endurskoðun aðalskipulags.

2 Viðfangsefni

Aðalskipulag Sveitarfélagsins Voga nær til alls lands sveitarfélagsins og er það í samræmi við 1. mgr. 28. gr. skipulagslaga sem segir að aðalskipulag sé skipulagsáætlun fyrir eitt sveitarfélag og skuli taka til alls lands innan marka sveitarfélagsins¹.

Gildandi aðalskipulag náði til 20 ára tímabils en skv. skipulagslögum skal í aðalskipulagi marka stefnu til a.m.k. tólf ára. Ákveðið hefur verið að tímabil nýs aðalskipulags verði 20 ár og mun aðalskipulagið því hafa gildistíma 2020-2040.

Í vinnu við aðalskipulag verða settar fram forsendur, markmið og skipulagsáherslur, ásamt stefnu um framtíðaruppbyggingu í sveitarfélaginu. Lögð verður áhersla á að aðalskipulagið feli í sér skýr markmið, en verði þó sveigjanlegt á þann hátt að hægt verður að einhverju leyti að útfæra leiðir að mismunandi markmiðum.

Endurskoðun Aðalskipulags Sveitarfélagsins Voga 2020-2040 verður stefnumarkandi áætlun um þróun sveitarfélagsins til næstu 20 ára. Skipulaginu er ætlað að stuðla að hagkvæmri og skynsamlegri nýtingu lands, móta stefnu um þróun byggðar og landnotkunar og leggja mat á helstu áhrif skipulags á umhverfið og samfélag. Unnin var mikil forvinna við gerð Aðalskipulags Sveitarfélagsins Voga 2008 - 2028 og mun sú vinna nýtast við endurskoðun aðalskipulags.

¹ Við endurskoðun aðalskipulagsins eru mörk skipulagsins 115 m utan við stórstraumsfjörumörk og er það í samræmi við skilgreiningu staðarmarka sveitarfélaga í sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011 og jarðalögum nr. 81/2004.

3 Áherslur við gerð aðalskipulags

3.1 Fyrirliggjandi stefna Aðalskipulags Sveitarfélagsins Voga 2008-2028

Í gildandi aðalskipulag Sveitarfélagsins Voga til ársins 2028 eru sett fram almenn meginmarkmið ásamt markmiðum fyrir hvern landnotkunarflokk, verndarsvæði, samgöngur, veitur og aðra þætti aðalskipulagsins.

Hér á eftir má sjá almenn meginmarkmið gildandi aðalskipulags, sem verða endurskoðuð í vinnu við endurskoðun Aðalskipulags Sveitarfélagsins Voga 2020-2040:

Sveitarfélagið Vogar verði vistvænt sveitarfélag sem leggi áherslu á fjölskylduvænt umhverfi, fjölbreytt náttúru- og útivistarsvæði og hátt þjónustustig. Gert er ráð fyrir að sjálfbær þróun verði leiðarljós við skipulag og framkvæmdir svo kynslóðir framtíðarinnar fái notið alls þess sem við höfum nú og gott betur.

Með skipulagstillögu þessari er stefnt að því að í Sveitarfélaginu Vogum þróist:

- *Fjölskylduvænt samfélag þar sem íbúum líði vel í sátt hver við annan og umhverfið.*
- *Samfélag þar sem íbúar vinni sameiginlega að eigin velferð og farsæld barna sinna og komandi kynslóða.*
- *Fjölbreytt mannlíf þar sem stuðlað verði að samábyrgð og náungakærleika ásamt margvíslegum tækifærum til hollra athafna og útiveru, jafnt fyrir unga sem aldna.*
- *Góð og fjölbreytt þjónusta þar sem fólk hafi val og áhrif.*
- *Samfélag þar sem uppeldi og menntun njóti forgangs, enda mannauður dýrmætasta stoð samfélagsins.*
- *Fjölbreytt atvinnulíf þar sem hugmyndaauðgi og framtak fólks njóti sín ásamt því að stutt verði við frumkvæði og nýsköpun.*
- *Aðlaðandi, heilsusamlegt og vel skipulagt umhverfi með:*
 - *Aðgengilegri og óspilltri náttúru, þannig að allir íbúar hafi náttúruleg útivistarsvæði í göngufæri og að auki víðáttumikil svæði fyrir almenning.*
 - *Ríkri sögu, skráðum og merktum fornminjum sem jafnt heimamenn sem og gestir njóti góðs af.*
 - *Ómenguðu landi, lofti og sjó.*

3.2 Helstu áherslur og viðfangsefni í endurskoðuðu aðalskipulagi

Samkvæmt grein 4.3.1. í skipulagsreglugerð skal marka stefnu um eftirfarandi viðfangsefni í aðalskipulagi:

- Athafna- og iðnaðarstarfsemi.
- Blöndun íbúða við aðra landnotkun.
- Efnistaka, efnislosun og urðun úrgangs.
- Íbúapróun, íbúasamsetning, íbúðarhúsnæði, íbúðarbyggð.

- Landbúnaðarsvæði, þ.m.t. ferðaþjónusta og önnur atvinnustarfsemi sem tengist búrekstrinum.
- Samræmi stefnu aðalskipulags við landsskipulagsstefnu.
- Opin svæði, útivistarsvæði og aðstaða til íþróttaiðkana,
- Samgöngur, vegir og stígar.
- Hvernig stefna aðalskipulags styður við markmið skipulagslaga og sjónarmið um sjálfbæra þróun í sveitarfélaginu, sérstaklega hvað varðar búsetumynstur, samgöngur og auðlindanýtingu.
- Skógrækt, landgræðsla og endurheimt votlends.
- Hvernig farið skuli með stakar skipulagsskyldar framkvæmdir sem ekki er talin þörf á að afmarka sérstaka landnotkun fyrir, enda sé um að ræða framkvæmdir sem ekki eru taldar líklegar til að valda verulegum áhrifum á umhverfið.
- Varúðarsvæði og náttúruvá.
- Veitur og fjarskipti.
- Hvernig skipulagið hefur verið samræmt gildandi verndar- og orkunýtingaráætlun, sbr. lög um verndar- og orkunýtingaráætlun.
- Vernd vatns, náttúru- og menningarminja.
- Verslun og önnur þjónusta. Þróun miðbæjarstarfsemi, nærþjónustu og annarrar verslunar- og þjónustustarfsemi, þ.m.t. skóla, menningarstarfsemi og ferðamannaþjónustu og megináhrifaþætti á miðbæjarstarfsemi.
- Þróun þéttbýlis, helstu einkenni einstakra þéttbýlisstaða, samspili þeirra og hlutverkaskiptingu.

Í vinnu við endurskoðun aðalskipulags verður farið yfir hvaða viðfangsefni í sveitarfélaginu kalla á sérstaka yfirferð og endurskoðun. Á þessum fyrstu stigum skipulagsvinnunnar hefur skipulagsnefnd tilgreint nokkur atriði til yfirferðar og eru þessi atriði m.a. þau sem sérstaklega hafa komið upp í umfjöllun nefndarinnar við ýmiss skipulagsmál undanfarin ár.

Ákvörðun um nánari viðfangsefi aðalskipulagsins verður ákveðin eftir frekara mat á þeirri þróun sem orðið hefur síðan gildandi skipulag öðlaðist gildi auk þess sem athugasemdir og ábendingar við skipulagslýsingu verða nýttar við val á viðfangsefnum.

3.2.1 Íbúapróun

Rýndar verða forsendur íbúapróunar sem kallað geta á breytingar frá gildandi aðalskipulagi. Þegar hlutfallsleg fjölgun íbúa eftir landshlutum fyrir árin 2011 – 2018 er rýnd í gögnum Hagstofunnar kemur m.a. í ljós að fjölgunin á Suðurnesjum er 22%. Sá landshluti sem kemst næst því er með 11% fjölgun á sama tímabili. Sá mikli vöxtur sem verið hefur á Suðurnesjum undanfarin ár sem og hin mikla fjölgun íbúa í landshlutanum kallar á að meta þarf að nýju þessar breyttu forsendur. Rýnt verður í breytingar á aldurssamsetningu og íbúasamsetningu í sveitarfélaginu og hvort þróun í þessum málaflokkun kalli á sérstakar aðgerðir í aðalskipulagi.

Byggðastofnun gaf árið 2018 út mannfjöldaspá fyrir árin 2020 – 2067. Í spánni er að finna margvísleg gögn um þróun fólksfjöldans, niðurbrotið á landshluta og sveitarfélög. Spá þessi verðu einnig nýtt í vinnu við endurskoðun aðalskipulags.

3.2.2 *Flugvöllur í Hvassahrauni*

Hugmyndir eru uppi um að byggja upp flugvöll í Hvassahrauni. Samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra skipaði stýrihóp vorið 2018 til að greina valkosti um framtíðarskipan flugvallarmála á SV-horni landsins og kostnaðargreina þá kosti sem til skoðunar hafa verið. Í skýrslu stýrihópsins kemur fram að helsta niðurstaða vinnunnar er sú að haldið verði áfram að byggju upp miðstöð millilandaflugs í Keflavík í samræmi við fyrri áætlanir. Einnig er lagt til að gerðar verði ráðstafanir við hlutaðeigandi aðila um að halda opnum möguleikanum á flugvelli í Hvassahrauni. Áður en hægt er að taka endanlega ákvörðun um fýsileika þess að byggja flugvöll í Hvassahrauni þarf að ráðast í veðurmælingar sem taka a.m.k. tvö ár og mögulega lengri tíma. Samhliða þessu er lagt til að samgönguyfirvöld hefji viðræður við Reykjavíkurborg, sveitarfélögin á Suðurnesjum og aðra hlutaðeigandi aðila um hugsanlega færslu á flugvallarstarfsemi úr Vatnsmýri í Hvassahraun.

Stýrihópur Sveitarfélagsins Voga um endurskoðun aðalskipulags leggur til að tekið verði tillit til þessara niðurstaðna stýrihópsins og að í hinu nýja aðalskipulagi sveitarfélagsins verði landnotkun á svæðinu endurskoðuð m.t.t. þessara áforma.

3.2.3 *Stórskipahöfn og iðnaðarsvæði við Flekkuvík*

Gert er ráð fyrir stórskipahöfn við Flekkuvík og um 100 ha iðnaðarsvæði í nánd við höfnina í gildandi aðalskipulagi. Frá því núgildandi aðalskipulag tók gildi hafa forsendur breyst, ekki síst fyrir atvinnustarfsemi almennt, sem og hafnsækna starfsemi. Með uppbyggingu á stórskipahöfn í Helguvík í Reykjanesbæ hefur sú stefna verið mörkuð að sú höfn þjóni landshlutanum sem meginhöfn vöruflutninga. Líkur benda því til þess að þörf á stórskipahöfn í Flekkuvík sé ekki lengur til staðar, og því er gengið út frá því að hún hverfi úr aðalskipulagi. Af sömu ástæðum má einnig gera ráð fyrir því að eftirspurn eftir stóru iðnaðarsvæði sem er á núverandi aðalskipulagi sé ekki lengur til staðar, enda það sett inn í beinu samhengi við fyrirhugaða stórskipahöfn.

Í stað þess verði horft til þess að landnotkun á svæðinu verði tekin til annarra nota, s.s. fyrir íbúðarbyggð að hluta, en allir mögulegir kostir verða rýndir í skipulagsvinnunni framundan.

3.2.4 *Landnotkun í dreifbýli*

Skoða þarf hvort breytingar á búskaparháttum og búsetu kalli á breytta landnotkun í dreifbýli, en landbúnaður í dreifbýli í sveitarfélaginu er hverfandi. Stýrihópurinn mun taka afstöðu til þess hvort og hvernig landnotkun í dreifbýli verði breytt, sér í lagi hvað varðar landbúnaðarsvæði á Vatnsleysuströnd.

Skoða þarf samspil núverandi starfsemi í dreifbýlinu á Vatnsleysuströnd við nýja starfsemi, m.a. að tryggja svigrúm núverandi starfsemi til að þróast, en jafnframt að skapa aðstæður til nýrrar

uppbyggingar. Samstilling atvinnugreina og sátt þar á milli um uppbyggingu sem byggð er á auðlindum svæðisins.

3.2.5 Samgöngumál

Samgöngumál í víðasta skilningi þess hugtaks er mikilvægur málaflokkur í vinnslu aðalskipulags. Af hálfu ríkisvaldsins er mikil áhersla lögð á orkuskipti í samgöngum, sem og aukna áherslu vistvænna samgöngumáta. Í því sambandi er mikilvægt að huga að aðstöðu fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur innan sveitarfélagsins sem og tengingar við aðliggjandi sveitarfélög. Rýna þarf hvort hægt sé að gera notkun almenningsgangna að raunhæfum valkosti og skoða samspil hjólandi/gangandi og almenningsvagna. Mikilvægt er að horfa til þess atvinnusóknarsvæðis sem sveitarfélagið tilheyrir, að það sé skilgreint og tryggt að samgöngur innan þess séu skilvirkar. Sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu og ríkisvaldið hafa komið sér saman um þróun og uppbyggingu Borgarlínu en einnig hafa verið uppi áform af hálfu einkaaðila að koma upp háhraðalest milli höfuðborgarsvæðisins og alþjóðaflugvallarins. Báðir þessir þættir varða miklu um með hvaða hætti samgöngumál verða þróuð og útfærð í Sveitarfélaginu Vogum.

3.2.6 Fjöldi ferðamanna

Nýjar áskoranir og breyttar forsendur frá því gildandi aðalskipulag öðlaðist gildi eru m.a. mikil aukning í fjölda ferðamanna til landsins. Flestir þessir ferðamenn koma til landsins um Keflavíkurlugvöll og fara í gegnum Sveitarfélagið Voga á leið sinni til höfuðborgarsvæðisins. Skoða þarf hvaða áhrif þetta hefur haft á sveitarfélagið og hvort bregðast þurfi sérstaklega við þessari þróun innan sveitarfélagsins, m.a. hvað varðar móttöku og aðstöðu fyrir ferðamenn. Marka þarf stefnu um áherslur við uppbyggingu ferðaþjónustu í sveitarfélaginu.

3.2.7 Veitur og virkjanir

Setja þarf fram stefnumörkun fyrir virkjanakosti og orkumannvirki í sveitarfélaginu, þar sem meðal annars verði tekin afstaða til sjónarmiða um sjálfbærni, náttúruvernd og atvinnuþróun.

Yfirfara þarf vatnsverndarsvæði í sveitarfélaginu m.t.t. breyttrar staðsetningar vatnsbóls fyrir þéttbýlið í Vogum ásamt því að fara yfir hvort breytt landnotkun í dreifbýli (s.s. flugvöllur í Hvassahrauni) kalli á breytingar á vatnsverndarsvæðum.

Yfirfara þarf hvaða ákvæði skuli vera varðandi háspennulínur innan sveitarfélagsins og hvort gert sér ráð fyrir að þær verði í lofti eða lagðar í jörð.

3.2.8 Annað

Farið verður í viðræður við Grindavíkurbæ og lögð áhersla á að sveitarfélögin komist sameiginlega að niðurstöðu um landamerki milli sveitarfélaganna

4 Tengsl við aðrar áætlanir

4.1 Landsskipulagsstefna 2015-2026

Landsskipulagsstefna felur í sér stefnu ríkisins í skipulagsmálum og almenn sjónarmið til leiðbeiningar við skipulagsgerð sveitarfélaga. Í landsskipulagsstefnu eru settar fram áherslur um skipulagsmál sem varða almannahagsmuni og byggðapróun og landnotkun á landsvísu.

Í landsskipulagsstefnu er mörkuð stefna um skipulagsmál sem er ætlað að tryggja heildarhagsmuni við gerð skipulagsáætlana sveitarfélaga og stuðla að sjálfbærri þróun og skilvirkri áætlanagerð. Einnig á landsskipulagsstefna að stuðla að samræmingu í stefnumótun ríkis og sveitarfélaga um nýtingu lands.

Landsskipulagsstefna er unnin á grundvelli skipulagslaga. Umhverfis- og auðlindaráðherra ber að leggja fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um landsskipulagsstefnu til 12 ára innan tveggja ára frá alþingiskosningum. Ráðherra felur Skipulagsstofnun gerð tillögu að landsskipulagsstefnu.

Landsskipulagsstefna 2015–2026 felur í sér stefnu um fjögur viðfangsefni en þrjú þeirra eru viðeigandi við endurskoðun aðalskipulags Sveitarfélagsins Voga. Hér að neðan má sjá þau þrjú viðfangsefni sem eiga við og auk megináherslna fyrir hvert viðfangsefni, en viðfangsefnis *skipulag á miðhálandi Íslands* á ekki við í endurskoðun aðalskipulags sveitarfélagsins:

- Skipulag í dreifbýli
 - Skipulag í dreifbýli gefi kost á fjölbreyttri nýtingu lands, svo sem ræktunar, ferðapjónustu og útivistar, í sátt við náttúru og landslag.
- Búsetumynstur og dreifingu byggðar
 - Þróun þéttbýlis og fyrirkomulag byggðar stuðli að sjálfbærni með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og markvissu og samþættu skipulagi byggðar og samgangna.
- Skipulag á haf- og strandsvæðum
 - Skipulag haf- og strandsvæða veiti grundvöll fyrir fjölbreyttri nýtingu um leið og viðheldið verði mikilvægum auðlindum hafsvæða við Ísland.

Í landsskipulagsstefnu eru eftirfarandi leiðarljós lögð til grundvallar auk markmiða skipulagslaga:

- Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að sjálfbærri þróun.
- Að skipulag byggðar og landnotkunar sé sveigjanlegt og stuðli að seiglu gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum.
- Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að lífsgæðum fólks.
- Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji samkeppnishæfni landsins alls og einstakra landshluta.

4.2 Svæðisskipulag Suðurnesja 2008-2024

Skipulagslög nr. 123/2010 skilgreina svæðisskipulag sem skipulagsáætlun tveggja eða fleiri sveitarfélaga þar sem sett er fram sameiginleg stefna þeirra um byggðapróun og þá þætti

landnotkunar sem þörf er talin á að samræma vegna sameiginlegra hagsmuna hlutaðeigandi sveitarfélaga. Staðbundnar ákvarðanir um landnotkun skulu eingöngu teknar í svæðisskipulagi að því marki sem nauðsyn þykir til að tryggja sameiginlega hagsmuni hlutaðeigandi sveitarfélaga, til að útfæra landsskipulagsstefnu á hlutaðeigandi svæði eða vegna nauðsynlegrar samræmingar landnotkunar í fleiri en einu sveitarfélagi.

Svæðisskipulag Suðurnesja 2008-2024 er landnotkunaráætlun fyrir fjögur sveitarfélög Suðurnesja; Sveitarfélagið Voga, Suðurnesjabæ, Grindavíkurbæ, og Reykjanesbæ. Auk þeirra nær skipulagið til Landhelgisgæslunnar og Keflavíkurflugvallar. Svæðisskipulagið er samræmd stefna sveitarfélaganna fyrir tímabilið 2008 – 2024 um sameiginleg hagsmunamál Suðurnesja. Stuðlað er að hagkvæmri og skynsamlegri nýtingu auðlinda svæðisins fyrir heildina og sameiginlegri framtíðarsýn sveitarstjórna, íbúa og annarra hagsmunaaðila í efnahagslegri, félagslegri og menningarlegri þróun sveitarfélaganna. Megin viðfangsefnin snúa að atvinnu, samfélagi, auðlindum, samgöngum og veitum auk flugvallarsvæðisins.

4.3 Samgönguáætlun 2019-2033

Samgönguáætlun 2019-2033 er heildarstefna í samgöngumálum þar er gerð grein fyrir stefnu ríkisins og helstu áætlunum í samgöngumálum. Við gerð samgönguáætlunar er unnið í takt við fimm meginmarkmið að samgöngur séu öruggar, greiðar, hagkvæmar og umhverfislega sjálfbærar og að þær stuðli að jákvæðri byggðaþróun. Aðgerðaáætlun fyrir fyrsta tímabilið, 2019–2023, hefur einnig verið samþykkt og öðlast gildi.

Samgönguáætlun tekur til stefnu, fjáröflunar og útgjalda allra greina samgangna, þ.e. flugmála, vegamála og siglingamála, þ.m.t. almenningsgangna, hafnamála, sjóvarna, öryggismála og umhverfismála samgöngugreina. Þar skal skilgreina það grunnkerfi sem ætlað er að bera meginþunga samgangna og gera grein fyrir ástandi og horfum í samgöngum í landinu. Við gerð samgönguáætlunar skal m.a. byggja á þeim meginmarkmiðum að samgöngur séu greiðar, hagkvæmar, öruggar og umhverfislega sjálfbærar auk þess sem þær stuðli að jákvæðri byggðaþróun.

Við gerð samgönguáætlunar skal einnig tekið mið af eftirfarandi markmiðum:

- Að ná fram samræmdri forgangsröð og stefnumótun.
- Að ná fram hagkvæmri notkun fjármagns og mannafla.
- Að ná fram samræmdu skipulagi samgöngugreina og samstarfi stofnana ráðuneytisins og fyrirtækja á vegum þess.

4.4 Kerfisáætlun 2019-2028

Í raforkulögum er kveðið á um að flutningsfyrirtæki raforku skuli árlega leggja fyrir Orkustofnun til samþykktar kerfisáætlun um uppbyggingu flutningskerfisins, sem felir í sér 10 ára langtímaáætlun og framkvæmdaáætlun sem tekur til næstu þriggja ára.

Í Kerfisáætlun Landsnets 2019-2028, langtímaáætlun um þróun meginflutningskerfis raforku er að finna yfirlit yfir áætlaða þróun notkunar og framleiðslu raforku tengdri flutningskerfinu auk þeirrar

uppbyggingar sem ráðgerð er í flutningskerfinu til næstu ára. Einnig er gerð grein fyrir helstu eiginleikum flutningskerfisins, svo sem aflgetu, áreiðanleika, töpum, styrkleika á afhendingarstöðum, líkum á aflskorti og helstu takmörkunum flutningskerfisins.

4.5 Áætlun um vernd og orkunýtingu landsvæða

Markmið verndar- og orkunýtingaráætlunar er að tryggja að nýting landsvæða þar sem er að finna virkjunarkosti byggist á langtímasjónarmiðum og heildstæðu hagsmunamati þar sem tekið er tillit til verndargildis náttúru og menningarsögulegra minja, hagkvæmni og arðsemi ólíkra nýtingarkosta og annarra gilda sem varða þjóðarhag, svo og hagsmuna þeirra sem nýta þessi sömu gæði, með sjálfbæra þróun að leiðarljósi. Í áætluninni eru virkjanakostir flokkaðir í þrjá flokka; nýtingarflokk, biðflokk og verndarflokk. Flokkunin byggir á tillögum í skýrslu verkefnisstjórnar um rammaáætlun um nýtingu vatnsafls og jarðvarma. Í verndarflokk verndar- og nýtingaráætlunar ættu að falla virkjunarhugmyndir sem ekki væri talið rétt að ráðast í og landsvæði sem ástæða væri talin til að friðlýsa gagnvart orkuvinnslu. Í nýtingarflokk færu virkjunarhugmyndir sem talið væri að ráðast mætti í að uppfylltum öðrum skilyrðum. Í biðflokk féllu virkjunarhugmyndir sem talið væri að þyrftu frekari skoðunar með betri upplýsingum svo meta mætti hvort þær ættu að raðast í nýtingarflokk eða verndarflokk.

4.6 Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun voru samþykkt af fulltrúum allra aðildarríkja alþjóðasamtakanna í september árið 2015. Heimsmarkmiðin eru flokkur markmiða og undirmarkmiða sem taka til alls heimsins og er ætlast til þess að þeim verði náð innan fimmtán ára (frá samþykkt markmiðanna) eða fyrir 2030. Ísland hefur að einhverju leiti, ásamt öðrum aðildarríkjum Sameinuðu þjóðanna innleitt markmiðin sem eru 17 talsins og 169 undirmarkmið þeirra.

4.7 Áætlanir sveitarfélagsins og annað

Ýmsar áætlanir sveitarfélagsins og önnur gögn er snerta gerð aðalskipulags verða hafðar til hliðsjónar við endurskoðunina.

- Loftslags- og umhverfisáætlun Sveitarfélagsins Voga (í vinnslu)
- Skólastefna Sveitarfélagsins Voga
- Húsnæðisáætlun Sveitarfélagsins Voga 2017-2025
- Jafnréttisáætlun Sveitarfélagsins Voga 2019-2023
- Forvarnarstefna Sveitarfélagsins Voga
- Menningar- og félagsstefna Sveitarfélagsins Voga
- Heilsueflandi samfélag á Suðurnesjum
- Reykjanes UNESCO Global Geopark – vottunarákvæði / starfsáætlun
- Reykjanesfólkvangur – útivistarsvæði á Reykjanesi

5 Umhverfismat

Þar sem gerð aðalskipulags fellur undir lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana verður unnin umhverfisskýrsla sem verður hluti greinargerðar aðalskipulags.

Umhverfisskýrslan verður unnin í samræmi við lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 sem og leiðbeiningar Skipulagsstofnunar sama efnis. Við umhverfismat verður stuðst við þær upplýsingar sem liggja fyrir um grunnástand umhverfis.

5.1 Efnistöð, áherslur og áhrifaþættir

Umhverfisskýrsla verður liður greinargerðar aðalskipulagsins en þar verður gerð grein fyrir mögulegum umhverfisáhrifum aðalskipulags. Matsvinnunni er ætlað að styrkja umfjöllun um forsendur og tryggja að við ákvörðun um landnotkun verði litið til umhverfissjónarmiða.

Megin áhrifaþættir snúa að meginviðfangsefnum aðalskipulagsins en aðrir þættir verða skoðaðir eftir því sem tilefni er til í skipulagsvinnunni. Teknar verða til umhverfismats helstu breytingar á stefnu gildandi skipulags. Ekki er gert ráð fyrir mati á hverri breytingu á landnotkun fyrir sig enda verður að nokkru leyti óljóst hvort um stefnubreytingu er að ræða, einfaldlega vegna þess að ný skipulagslög og reglugerð kveða á um nokkru ítarlegri stefnumótun en áður var gert. Dregin verða fram markmið sem víkja markvert frá gildandi skipulagi og sýnt hvernig ólíkir valkostir snerta umhverfisþættina.

Að teknu tilliti til umfangs og eðlis áhrifa verður greint frá heildaráhrifum í umhverfisskýrslunni.

5.2 Valkostir

Markmið matsvinnu er að fá fram upplýsingar um möguleg umhverfisáhrif mismunandi valkosta er snerta m.a. atvinnu, íbúðarbyggð, auðlindir, samgöngur og veitur og samfélag. Umræður og upplýsingar sem koma fram í matinu kunna að hafa áhrif á val valkosta. Markmiðið með matsvinnunni er m.a. að skilgreina, að teknu tilliti til umhverfisáhrifa og leggja til mótvægisáðgerðir, rannsóknir og vöktun sé þess talin þörf.

5.1 Umhverfisþættir

Umhverfisþættir eru þeir þættir sem sjónum er beint að við umhverfismat aðalskipulags þar sem þeir eru taldir geta orðið fyrir áhrifum af þeim ákvörðunum sem teknar eru í aðalskipulagi.

Mögulegir umhverfisþættir sem í aðalskipulagi verða metnir m.t.t. umhverfisáhrifa:

- Landslag og sjónræn áhrif
- Auðlindir
- Gróður og lífríki
- Jarðmyndanir
- Verndarsvæði og minjar

- Heilsa og öryggi
- Samfélagsleg og hagræn áhrif

5.2 Umhverfisviðmið

Umhverfisviðmið eru notuð sem mælikvarði eða sem vísir sem notaður er til að meta einkenni og vægi þeirra áhrifa sem stefnumið aðalskipulagsins hefur í för með sér.

Umhverfisviðmið geta verið af ýmsum toga og m.a. byggt á stefnu stjórnvalda eða bæjarstjórnar, tilmælum laga og reglugerða og upplýsingum um málaflokka aðalskipulagsins. Við val og skilgreiningu á umhverfisviðmiðum og við mat á vægi og áhrifum verður notast við fjöldamörg gögn, svo sem lög og reglugerðir, Svæðisskipulag Suðurnesja, Landsskipulagsstefnu, náttúruminjaskrá, náttúruverndaráætlun, leiðbeiningar Skipulagsstofnunar um umhverfisviðmið auk fleiri gagna.

6 Kynning, samráð og ferli

6.1 Kynning og samráð

Samráð og kynning fyrir almenning og helstu umsagnaraðila verða í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010 og lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Í vinnu við aðalskipulag verður haft samráð eða samband við þær stofnanir og hagsmunaaðila sem tengjast vinnu við aðalskipulag.

Sérstaklega verður óskað eftir umsögnum eftirtalinna aðila við lýsingu þessa, drög að skipulagstillögu og matskýrslu ásamt skipulagstillögunni.

- *Skipulagsstofnun*
- *Umhverfisstofnun*
- *Samgöngustofa/Vegagerðin*
- *Minjastofnun Íslands*
- *Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja*
- *Veðurstofa Íslands*
- *Ferðamálastofa*
- *Landsnet*
- *Aðliggjandi sveitarfélög*
- *Svæðisskipulagsnefnd Suðurnesja*
- *Viðeigandi nefndir Sveitarfélagsins Voga*

Gert er ráð fyrir að lýsing þessi verði kynnt almenningi og mun hún liggja frammi á skrifstofu Sveitarfélagsins Voga og vera aðgengileg á heimasíðu sveitarfélagsins: www.vogar.is

6.1 Skipulagsferli

Mögulegur tímarammi vinnu við aðalskipulag:

Skipulags- og matslýsing

Okt. – des. 2019 Skipulags- og matslýsing unnin og samþykkt.

Janúar 2020 Íbúafundur þar sem skipulags- og matslýsing er kynnt og óskað eftir viðbrögðum íbúa sem nýtt verða við áframhaldandi vinnu aðalskipulags.

Skipulags- og matslýsing send umsagnaðilum.

Mótum stefnu aðalskipulags

Jan. – maí 2020 Gagnaöflun, greining forsenda og önnur grunnvinna aðalskipulags.

Mótun tillögu að aðalskipulagi. Unnið að stefnumótun og mótun skipulagskosta fyrir aðalskipulag Sveitarfélagsins Voga í samstarfi við stýrihóp og skipulagsnefnd.

Athugasemdir við skipulags- og matslýsingu ásamt upplýsingum frá samráðsfundum nýttar við mótun stefnu.

Vinnufundir með stýrihóp um stefnumörkun fyrir afmörkuð málefni aðalskipulagsins, s.s. byggð og þéttbýlisþróun, atvinnu- og þjónustusvæði, græn svæði og umhverfismál, samgöngur og veitur. Önnur málefni sem vitað er að koma til umræðu eru m.a. flugvöllur í Hvassahrauni.

Íbúafundur þar sem frumdrög og áherslur aðalskipulagsins eru kynnt og óskað eftir viðbrögðum íbúa sem nýtt verða við áframhaldandi vinnu aðalskipulags.

Samráðsfundir með hagsmunaaðilum um sérhæfð málefni aðalskipulagsins.

Júní 2020 Frumdrög aðalskipulagstillögu ásamt umhverfisskýrslu kynnt fyrir skipulagsnefnd.

Tillaga að aðalskipulagi

Ágúst. – okt. 2020 Frekari mótun tillögu að aðalskipulagi. Endanleg mótun stefnu varðandi landnotkun, byggðapróun, byggðamynstur, samgöngu- og þjónustukerfi og umhverfismál.

Gengið frá lokatillögu aðalskipulags og umhverfisskýrslu til samþykktar í formlegt kynningar og umsagnarferli.

Nóvember 2020 Tillaga að aðalskipulagi ásamt umhverfisskýrslu kynnt í skipulagsnefnd.

Íbúafundur þar sem tillaga að aðalskipulagi er kynnt ásamt forsendum hennar og umhverfisskýrslu.

Desember 2020 Tillaga að aðalskipulagi tekin fyrir á fundi skipulagsnefndar og á fundi bæjarstjórnar þar sem tillagan er afgreidd í lögbundið auglýsingar- og kynningarferli.

Tillaga að aðalskipulagi send Skipulagsstofnun sem hefur allt að fjórar vikur til að gera athugasemdir.

Jan. – feb. 2021 Tillaga að aðalskipulagi í lögbundnu auglýsingar- og kynningarferli.

Úrvinnsla aðalskipulags

Mars 2021 Tillaga að aðalskipulagi tekin aftur fyrir á fundi af skipulagsnefndar ásamt mögulegum athugasemdum og umsögum sem borist hafa.

Unnið úr umsögnum og athugasemdum.

Afgreiðsla umsagna og athugasemda.

Samþykkt, afgreiðsla og staðfesting aðalskipulags

Apríl 2021 Tillaga að aðalskipulagi samþykkt af skipulagsnefnd og bæjarstjórn.

Tillaga að aðalskipulagi send Skipulagsstofnun sem hefur allt að fjórar vikur til að staðfesta aðalskipulagið og auglýsa hana í B-deild Stjórnartíðinda.